

DECYZJA KOMISJI

z dnia 8 grudnia 2005 r.

przyznająca odstępstwo Niderlandom zgodnie z dyrektywą Rady 91/676/EWG dotyczącą ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego*(notyfikowana jako dokument nr C(2005) 4778)***(Jedynie tekst w języku niderlandzkim jest autentyczny)**

(2005/880/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając dyrektywę Rady 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotyczącą ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego⁽¹⁾, w szczególności jej pkt 2 lit. b) załącznika III,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Jeśli ilości nawozu naturalnego, które Państwo Członkowskie zamierza stosować w przeliczeniu na hektar rocznie, różnią się od ilości określonej w pierwszych zdaniach pkt 2 oraz w pkt 2 lit. a) załącznika III do dyrektywy 91/676/EWG, muszą one być ustalone tak, by nie stanowiły przeszkody w realizacji celów określonych w art. 1 wymienionej dyrektywy, i muszą być uzasadnione na podstawie obiektywnych kryteriów, na przykład tak jak w omawianym przypadku, długich okresów wegetacji i upraw o wysokim poborze azotu.
- (2) W dniu 8 kwietnia 2005 r. Niderlandy złożyły wniosek do Komisji o przyznanie odstępstwa na mocy pkt 2 lit. b) załącznika III do dyrektywy 91/676/EWG.
- (3) Odstępstwo to dotyczy zamiaru zezwolenia przez Niderlandy na stosowanie 250 kg azotu na hektar rocznie pochodzącego z odchodów zwierzęcych w gospodarstwach rolnych, w których co najmniej 70 % powierzchni stanowią użytki zielone. Wniosek o przyznanie odstępstwa dotyczy około 25 000 gospodarstw rolnych w Niderlandach i około 900 000 hektarów.
- (4) Niderlandy przyjęły prawodawstwo wprowadzające w życie dyrektywę 91/676/EWG, mające również zastosowanie do odstępstwa, o przyznanie którego złożono wnioski.
- (5) Niderlandzkie prawodawstwo wprowadzające w życie dyrektywę 91/676/EWG obejmuje normy stosowania zarówno w odniesieniu do azotu, jak i fosforanu. Normy stosowania w odniesieniu do fosforanu mają na celu osiągnięcie równowagi w zakresie nawożenia fosforanem do roku 2015.
- (6) Niderlandy zajęły się kwestią nadmiaru składników pokarmowych pochodzących z nawozów naturalnych i mineralnych poprzez wprowadzenie kilku instrumentów polityki, a w okresie od 1999 r. do 2002 r. zmniejszyły liczbę bydła o 17 %, świń o 14 %, a kóz o 21 %. Ilość azotu i fosforu w nawozie naturalnym zmniejszyła się odpowiednio o 29 % i 34 % w okresie od 1985 r. do 2002 r. W okresie od 1992 r. do 2002 r. ilość azotu i fosforu zmniejszyła się odpowiednio o 25 % i 37 %.
- (7) Dane dotyczące jakości wody wykazują tendencję spadkową w zakresie stężenia azotanów w wodach gruntowych oraz w zakresie stężenia składników pokarmowych (w tym fosforu) w wodach powierzchniowych.
- (8) Dokumentacja naukowo-techniczna przedstawiona w powiadomieniu ze strony Niderlandów wykazuje, że proponowana ilość 250 kg azotu w przeliczeniu na hektar rocznie pochodzącego z odchodów bydła w gospodarstwach rolnych, w których co najmniej 70 % powierzchni stanowią użytki zielone, jest zgodna z osiągnięciem poziomu 11,3 mg azotu na litr wody (co odpowiada 50 mg NO₃ na litr wody) we wszystkich typach gleby, oraz w przybliżeniu z zerowym saldem fosforu w warunkach optymalnego zarządzania.
- (9) Przedstawiona dokumentacja naukowo-techniczna wykazuje, że proponowana ilość 250 kg azotu w przeliczeniu na hektar rocznie pochodzącego z odchodów bydła w gospodarstwach rolnych, w których co najmniej 70 % powierzchni stanowią użytki zielone, jest uzasadniona na podstawie obiektywnych kryteriów, na przykład długich okresów wegetacji i upraw o wysokim poborze azotu.
- (10) Komisja uważa zatem, że ilość nawozu naturalnego, którą obejmuje wniosek Niderlandów, nie będzie stanowiła przeszkody w realizacji celów dyrektywy 91/676/EWG, z zastrzeżeniem pewnych ściśle określonych warunków.

⁽¹⁾ Dz.U. L 375 z 31.12.1991, str. 1. Dyrektywa zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 284 z 31.10.2003, str. 1).

- (11) Warunki te obejmują ustalenie planów nawożenia oddzielnie dla każdego gospodarstwa rolnego, rejestrację praktyk nawożenia poprzez prowadzenie rejestrów nawożenia, okresowe analizy gleby, „zielone pole” w okresie zimowym po uprawie kukurydzy, specjalne przepisy dotyczące zaorywania trawy, niestosowania nawozu naturalnego przed zaoraniem trawy oraz dostosowanie nawożenia w taki sposób, aby uwzględnić udział roślin strączkowych. Celem tych przepisów jest zapewnienie nawożenia, które opiera się na wymaganiach upraw oraz zmniejszaniu i zapobieganiu stratom azotu do wód.
- (12) Aby nie dopuścić do intensyfikacji wskutek stosowania omawianego odstępstwa, właściwe władze powinny zagwarantować, że produkcja nawozu naturalnego zarówno pod względem azotu, jak i fosforu nie przekroczy poziomu z roku 2002 zgodnie z programem działań wprowadzanym przez Niderlandy.
- (13) Należy zatem zatwierdzić odstępstwo, o którego przyznanie złożono wniosek.
- (14) Niniejszą decyzję stosuje się w ramach programu działań Niderlandów przyjętego na lata 2006–2009.
- (15) Środki przewidziane w niniejszej decyzji są zgodne z opinią Komitetu ds. Azotanów ustanowionego na podstawie art. 9 dyrektywy 91/676/EWG,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Odstępstwo, o przyznanie którego Niderlandy złożyły wniosek pismem z dnia 8 kwietnia 2005 r. w celu zezwolenia na stosowanie większej ilości odchodów zwierzęcych od ilości określonej w pierwszych zdaniach pkt 2 oraz pkt 2 lit. a) załącznika III do dyrektywy 91/676/EWG, przyznaje się z zastrzeżeniem warunków określonych w niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszej decyzji stosuje się następujące definicje:

- a) „gospodarstwa rolne posiadające użytki zielone” oznaczają gospodarstwa, w których co najmniej 70 % powierzchni, na której można stosować nawóz naturalny, stanowi trawa;
- b) „wypasane zwierzęta gospodarskie” oznaczają bydło (z wyjątkiem cieląt), owce, kozy i konie, osły, zwierzętę płową i bawoły wodne;
- c) „użytki rolne” oznaczają powierzchnię, której dany rolnik jest właścicielem, dzierżawcą lub zarządcą na mocy pisemnej

umowy indywidualnej i w stosunku do której rolnik ten ponosi bezpośrednią odpowiedzialność za zarządzanie;

- d) „trawa” oznacza trwałe lub krótkotrwałe użytki zielone zakładane zwykle na okres krótszy niż cztery lata.

Artykuł 3

Zakres zastosowania

Niniejsza decyzja ma zastosowanie na zasadzie indywidualnej i z zastrzeżeniem warunków określonych w art. 4, 5 i 6 w odniesieniu do gospodarstw rolnych posiadających użytki zielone.

Artykuł 4

Roczne zezwolenia i zobowiązania

1. Rolnicy, którzy chcą skorzystać z odstępstwa, co roku przedstawiają właściwym władzom wniosek o przyznanie odstępstwa.

2. Wraz z corocznym wnioskiem określonym w ust. 1 rolnicy zobowiązują się na piśmie do spełnienia warunków określonych w art. 5 i 6.

3. Właściwe władze zapewniają objęcie wszystkich wniosków o przyznanie odstępstwa oraz rejestrów nawożenia kontrolą administracyjną. Jeżeli kontrola wniosków, o których mowa w ust. 1, przeprowadzona przez władze krajowe, wykazuje, że warunki określone w art. 5 i 6 nie zostały spełnione, wnioskodawca zostaje o tym poinformowany. W takim przypadku wniosek zostaje odrzucony.

Artykuł 5

Stosowanie nawozu naturalnego i innych nawozów

1. Ilość odchodów wypasanych zwierząt gospodarskich (w tym odchody pochodzące bezpośrednio od zwierząt) stosowana na użytkach rolnych każdego roku w gospodarstwach rolnych posiadających użytki zielone nie przekracza ilości nawozu naturalnego zawierającej 250 kg azotu na hektar, z zastrzeżeniem warunków określonych w ust. 2–7.

2. Ogólna wielkość dawki azotu jest zgodna z zapotrzebowaniem na składniki pokarmowe poszczególnych roślin uprawnych oraz zawartością tej substancji w glebie.

3. Każde gospodarstwo posiada swój plan nawożenia opisujący płodozmian na użytkach rolnych i planowane stosowanie nawozu naturalnego oraz nawozów azotowych i fosforanowych. Plan ten jest dostępny w gospodarstwie najpóźniej od dnia 1 lutego.

Plan nawożenia zawiera:

- a) liczbę zwierząt gospodarskich, opis systemu utrzymania i przechowywania wraz z dostępną pojemnością do celów przechowywania nawozu naturalnego;
- b) wyliczenie ilości azotu pochodzącego z nawozu naturalnego (minus straty poniesione podczas utrzymania i przechowywania) oraz fosforu wyprodukowanego w gospodarstwie;
- c) płodozmian oraz powierzchnię każdej uprawy wraz ze szkicową mapką określającą położenie poszczególnych pól;
- d) przewidywalne wymagania upraw w zakresie azotu i fosforu;
- e) ilość i rodzaj nawozu naturalnego dostarczonego kontrahentom i niewykorzystanego na użytkach rolnych;
- f) ilość przywożonego nawozu naturalnego stosowanego na użytkach rolnych;
- g) wyliczenie udziału mineralizacji materii organicznej, upraw roślin strączkowych i wiązania azotu z powietrza, a także ilości azotu znajdującego się w glebie w czasie, kiedy uprawy zaczynają go wykorzystywać w znaczącym stopniu;
- h) stosowanie azotu i fosforu pochodzącego z nawozu naturalnego w podziale na poszczególne pola (działki gospodarstwa jednolite pod względem upraw i typu gleby);
- i) stosowanie azotu i fosforu pochodzących z nawozów chemicznych i innych nawozów w podziale na poszczególne pola;
- j) obliczenia w celu oceny zgodności z normami stosowania azotu i fosforu.

W celu zapewnienia spójności między planami a faktycznymi praktykami rolniczymi, plany zostają poddane przeglądowi nie później niż w ciągu siedmiu dni po wprowadzeniu jakichkolwiek zmian w praktykach rolniczych.

4. Każde gospodarstwo posiada swój rejestr nawożenia. Rejestry są przedkładane właściwemu organowi za każdy rok kalendarzowy. Określają one:

- a) powierzchnie upraw;
- b) liczbę i rodzaj zwierząt gospodarskich;
- c) produkcję nawozu naturalnego w przeliczeniu na zwierzę;

d) ilość nawozów spoza gospodarstwa;

e) ilość nawozu naturalnego usuwanego z gospodarstwa oraz odbiorcę.

5. Każde gospodarstwo rolne posiadające użytki zielone, które korzysta z indywidualnego odstępstwa, zgadza się na objęcie kontrolą stosowania i rejestru nawozów.

6. W każdym gospodarstwie, które korzysta z indywidualnego odstępstwa, co najmniej co cztery lata przeprowadza się okresową analizę gleby pod kątem zawartości azotu i fosforu w odniesieniu do każdego obszaru gospodarstwa jednolitego pod względem płodozmianu i cech gleby.

Badania azotu w zakresie azotu mineralnego i parametrów oceny udziału azotu pochodzącego z mineralizacji materii organicznej są przeprowadzane po zaoraniu użytków zielonych, w odniesieniu do każdego jednolitego obszaru gospodarstwa.

W odniesieniu do analiz określonych w akapicie pierwszym i drugim, wymagane minimum stanowi jedna analiza na 5 hektarów ziemi.

7. Nie rozrzuca się nawozu naturalnego w okresie jesiennym przed uprawą trawy.

Artykuł 6

Pokrywa gruntów

1. Co najmniej 70 % powierzchni, na której stosuje się nawóz naturalny, stanowi uprawa trawy. Rolnicy korzystający z indywidualnego odstępstwa stosują następujące środki:

- a) w celu znacznego ograniczenia możliwości wymywania na glebach piaskowych i lessowych po kukurydzy uprawia się trawę lub inne uprawy zapewniające dobre pokrycie gleby w okresie zimowym;
- b) w celu zapewnienia stałej pokrywy roślinnej na gruntach ornych, co pozwoli odzyskać azotany wymyte z podglebia w okresie jesiennym oraz ograniczy ich wymywanie w okresie zimowym, nie stosuje się orki międzyplonów przed dniem 1 lutego;
- c) trawa na glebach piaskowych i lessowych jest zaorywana w okresie wiosennym;

d) na wszystkich typach gleby po zaoraniu trawy następuje bezpośrednio uprawa roślin o wysokim poborze azotu, a nawożenie jest oparte na analizie gleby pod kątem azotu mineralnego i innych parametrów stanowiących odniesienie dla oszacowania uwalniania azotu poprzez mineralizację materii organicznej;

e) jeżeli system płodozmianu zawiera rośliny strączkowe lub inne rośliny wiążące azot atmosferyczny, stosowanie nawozów zostaje odpowiednio zmniejszone.

2. W drodze odstępstwa od lit. c) w okresie jesiennym dopuszczalne jest zaorywanie trawy w celu sadzenia cebulek kwiatowych.

Artykuł 7

Środki dotyczące produkcji nawozu naturalnego

Władze krajowe zagwarantują, że produkcja nawozu naturalnego zarówno pod względem azotu, jak i fosforu nie przekroczy poziomu z roku 2002.

Artykuł 8

Monitorowanie

1. Właściwy organ sporządza i co roku aktualizuje mapy określające odsetek gospodarstw rolnych posiadających użytki zielone, odsetek zwierząt gospodarskich oraz odsetek gruntów rolnych objętych indywidualnym odstępstwem w każdej gminie.

Mapy te są co roku przekazywane Komisji, a po raz pierwszy w drugim kwartale 2006 r.

2. Jako punkty monitorowania odstępstwa ustanawia się i prowadzi sieć monitorowania w celu pobierania próbek wody glebowej, wody ze strumieni i wody gruntowej.

Sieć monitorowania, odpowiadająca co najmniej 300 gospodarstwom korzystającym z indywidualnych odstępstw, reprezentuje wszystkie typy gleby (gleby gliniaste, torfowe, piaszkowe i lessowe), praktyki nawożenia i systemy płodozmianu. Skład sieci monitorowania nie ulega zmianom w okresie stosowania niniejszej decyzji.

3. Badania i stała analiza składników pokarmowych dostarczają danych na temat miejscowego użytkowania gruntów, systemu płodozmianu i praktyk rolniczych w gospodarstwach korzystających z indywidualnych odstępstw. Dane te mogą zostać wykorzystane w modelowych obliczeniach wielkości wypłukiwanych azotanów i strat fosforu z pól, gdzie stosuje się do 250 kg azotu na hektar rocznie w nawozie naturalnym pochodzącym od wypasanych zwierząt gospodarskich.

4. Woda gruntowa, woda glebowa, woda odpływowa i strumienie na terenie gospodarstw należących do sieci monitorowania dostarczają danych na temat stężenia azotanów

i fosforu w wodzie odprowadzanej ze strefy korzeniowej i wprowadzanej do systemu wód gruntowych i powierzchniowych.

5. Na obszarach rolniczych o glebach piaszkowych prowadzi się ściślejsze monitorowanie wody.

Artykuł 9

Kontrola

1. Właściwy organ krajowy przeprowadza kontrole administracyjne wszystkich gospodarstw korzystających z indywidualnego odstępstwa w celu oceny zgodności z maksymalną ilością 250 kg azotu na hektar rocznie pochodzącego z odchodów wypasanych zwierząt gospodarskich, z ogółem norm stosowania azotu i fosforanów oraz z warunkami użytkowania gruntów.

2. W oparciu o analizę ryzyka, wyniki kontroli z poprzednich lat i wyniki ogólnych kontroli wyrywkowych dotyczących prawodawstwa wprowadzającego w życie dyrektywę 91/676/EWG opracowany zostaje program inspekcji.

Specjalne inspekcje dotyczące użytkowania gruntów, liczby zwierząt gospodarskich i produkcji nawozu naturalnego obejmują co najmniej 5 % gospodarstw korzystających z indywidualnego odstępstwa.

Kontrole w terenie dotyczące warunków określonych w art. 5 i 6 są przeprowadzane co najmniej w 3 % gospodarstw.

Artykuł 10

Sprawozdawczość

1. Każdego roku właściwy organ przekazuje Komisji wyniki monitorowania wraz ze zwięzłym sprawozdaniem dotyczącym praktyki oceniania (kontrole na poziomie gospodarstw, wraz z informacjami na temat gospodarstw niespełniających warunków zgodności na podstawie inspekcji administracyjnych i w terenie) i zmian jakości wody (w oparciu o monitorowanie wypłukiwania strefy korzeniowej, jakość wód powierzchniowych/gruntowych oraz modelowe obliczenia).

Pierwsze sprawozdanie należy przedłożyć do marca 2007 r., a następnie co roku w marcu 2008 r., 2009 r. i 2010 r.

2. Poza danymi określonymi w ust. 1 sprawozdanie zawiera następujące informacje:

a) dane dotyczące nawożenia we wszystkich gospodarstwach korzystających z indywidualnego odstępstwa;

b) tendencje w zakresie liczby zwierząt gospodarskich w ramach każdej kategorii zwierząt w Niderlandach i gospodarstwach korzystających z odstępstwa;

c) tendencje w zakresie krajowej produkcji nawozu naturalnego w odniesieniu do zawartości azotu i fosfatu w nawozie naturalnym;

Artykuł 11

Stosowanie

Niniejszą decyzję stosuje się od dnia 1 stycznia 2006 r.

d) streszczenie wyników kontroli związanych ze współczynnikami wydalania do nawozu pochodzącego od świń i drobiu na poziomie krajowym.

Niniejsza decyzja wygasa w dniu 31 grudnia 2009 r.

3. Komisja uwzględni uzyskane w ten sposób wyniki podczas rozpatrywania ewentualnego nowego wniosku władz Niderlandów o przyznanie odstępstwa.

Artykuł 12

Niniejsza decyzja skierowana jest do Królestwa Niderlandów.

4. Właściwy organ co roku sporządza i przekazuje Komisji sprawozdanie na temat nawożenia i plonów w odniesieniu do różnych typów gleby i upraw w celu przedstawienia informacji dotyczących zarządzania w gospodarstwach posiadających użytki zielone, w których odstępstwo ma zastosowanie, oraz osiągniętego poziomu optymalizacji zarządzania.

Sporządzono w Brukseli, dnia 8 grudnia 2005 r.

W imieniu Komisji,
Stavros DIMAS
Członek Komisji